

1994-12-23 nr 1129: Forskrift om plikt til å bruke los i norske farvann.

Forskrift om plikt til å bruke los i norske farvann.

Fastsett ved kgl.res. 23. desember 1994 med hjemmel i lov av 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten m.v. § 13. Fremmet av Fiskeridepartementet. Endret 25 april 1995 nr. 390.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre en effektiv lostjeneste, som kan bidra til å trygge ferdselen på sjøen og derigjennom verne om miljøet, samt medvirke til at Forsvaret kan løse sine oppgaver.

§ 2. Definisjoner

I forskriften betyr:

- 1. Losing: Veiledning av los for fartøyer ved navigering og manøvrering.
- 2. Los: Person som har lossertifikat utstedt i henhold til lov av 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten.
- 3. Statslos: Los som er ansatt av staten.
- 4. Rederilos: Los som er ansatt i rederi.
- 5. Losplikt: Plikt til å bruke los eller inneha farledsbevis, se § 9.
- 6. Grunnlinje: Rette linjer trukket mellom de ytterste punkter langs kysten og som danner utgangspunkt for fastsetting av territorialgrensen.
- 7. BT: Bruttotonnasje slik den er angitt i fartøyets internasjonale målebrev i henhold til skipsmålingskonvensjonen av 1969.
- 8. Fartøy i innenriks fart: Fartøy som kun anløper norske havner inkludert Svalbard, Jan Mayen og Bjørnøya. Tilfeldige, enkeltstående anløp av utenlandske havner skal ikke være til hinder for at fartøy regnes som å være i innenriks fart. I tvilstilfeller avgjøres saken av Kystdirektoratet. Fartøy som utfører oppdrag for eller i tilknytning til oljerelatert virksomhet utenfor territorialgrensen, regnes ikke for å være i innenriks fart.

§ 3. Virkeområde

Forskriften gjelder innenfor grunnlinjen (norsk indre farvann) og i norsk sjøterritorium ellers, samt i vassdrag så langt de er farbare med fartøy fra sjøen. Forskriften gjelder ikke i farvann ved Svalbard eller Jan Mayen.

Forskriften gjelder ikke dersom annet følger av folkeretten.

Forskriften gjelder ikke militære fartøyer, fartøyer under kommando, fartøyer som deltar i militære øvelser og andre fartøyer som norske militære myndigheter har kontrahert og driver.

§ 4. Forholdet til andre forskrifter om losplikt

Dersom det for et tilfelle gjelder ulike bestemmelser om plikt til å bruke los etter denne forskriften og etter annen forskrift gitt medhold av lov av 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten m.v. eller lov av 9. april 1948 nr. 2 om losvesenet, gjelder den strengeste bestemmelsen.

Kapittel 2. Losplikt

§ 5. Lospliktområder

Dersom ikke annet følger av bestemmelsene i annet eller tredje ledd eller i kapittel 3, skal fartøyer som nevnt i § 6 nytte statslos underveis i farvann innenfor grunnlinjen.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke for følgende farvann innenfor grunnlinjen:

- 1. Oslofjorden - korridor for fri seilas inn til losbordingsfeltene ved Store Færder og Vidgrunnen.
- 2. Grenlandsområdet - korridor for fri seilas inn til losbordingsfeltet på Langesundsbukta.
- 3. Sunnmøre og Romsdal farvannsområde - korridor for fri seilas inn til losbordingsfeltet i Breisundet.
- 4. Nordre Nordland farvannsområdet - korridor for fri seilas inn til losbordingsfeltet i Vestfjordbassenget.
- 5. Troms farvannsområde - korridor for fri seilas inn til losbordingsfeltet i Fugløy-fjorden.
- 6. Finnmark farvannsområde - korridor for fri seilas inn til losbordingsfelt i
 - a. Akkarfordnæringen Hammerfest
 - b. Sværholthavet Honningsvåg
 - c. Båtsfjorden
 - d. Varangerfjorden, Kirkenes og Vadsø.

Områdene ovenfor er vist i vedlegg 1.

Utenom de innseilingskorridorer som er fastsatt i annet ledd, kan fartøy som er pliktig til å bruke los innenfor grunnlinjen, likevel seile uten los fra grunnlinjen og inn til bordingsfelt for los, eller fra slikt felt og ut til grunnlinjen. Ved slik seilas skal fartøyet følge led fastsatt ved forskrift av Kystdirektoratet eller annen myndighet, eller led fastsatt ved enkeltvedtak av Kystdirektoratet eller den det bestemmer.

Fiskeridepartementet eller den det bemyndiger, kan ved forskrift bestemme at områdene nevnt i annet ledd skal endres eller oppheves, eller at det skal gjøres unntak for andre områder.

§ 6. *Lospliktige fartøyer*

Dersom ikke annet følger av bestemmelsene i annet ledd, eller § 5 eller kapittel 3, skal følgende fartøyer nytte statslos underveis i farvann innenfor grunnlinjen:

- 1. Fartøy over 500 BT. Dersom et fartøy skyver eller sleper et annet fartøy, legges summen av fartøyenes bruttotonnasje til grunn.
- 2. Fartøy som skyver eller sleper en eller flere gjenstander, der gjenstanden eller gjenstandene, har en total lengde mer enn 50 meter.
- 3. Fartøy uansett størrelse når det fører særlig farlig og/eller forurensende last som nevnt under gruppe 1 i vedlegg 2 til denne forskriften.
- 4. Fartøy over 100 BT med enkelt bunn eller fartøy over 300 BT med dobbelt bunn, når det fører farlig og/eller forurensende last som nevnt under gruppe 2 og 3 i vedlegg 2 til denne forskriften.
- 5. Atomdrevne fartøy.
- 6. Fartøy med største lengde på 24 meter eller mer og som ikke har gyldig internasjonalt målebrev etter skipsmålingskonvensjonen av 1969.

Kystdirektoratet kan ved forskrift gjøre endring i vedlegg 2 til forskriften her.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke:

- 1. Fartøyer med løyve til persontransport i rute etter lov av 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel.
- 2. Fiskefartøyer registrert i EØS-området. Andre utenlandske fiskefartøyer med base i Norge fritas fra losplikten ved inn- og utseiling til de havner der skipet og dets fører, under veiledning av los, har foretatt minst 12 innseilinger og 12 utseilinger de siste tolv måneder.
- 3. Øvrige fartøyer i innenriks fart som ikke fører farlig og/eller forurensende last, og der fartøyets navigatør har minst 12 måneders fartstid i innenriks fart på samme eller tilsvarende fartøy i løpet av de siste 30 måneder.

0 Endret ved forskrift 25 april 1995 nr. 390.

§ 7. *Losplikt ved enkeltvedtak*

Departementet eller den det bemyndiger, kan i særlige tilfelle fatte enkeltvedtak om plikt til å bruke los ved en bestemt seiling. Slikt påbud kan også gis utenfor grunnlinjen.

§ 8. *Forsvarsmessige hensyn*

Forsvarsdepartementet kan ved forskrift eller enkeltvedtak, uansett bestemmelser gitt i §§ 5 og 6, gi påbud om bruk av los i en avgrenset tidsperiode og i nærmere avgrensede farvann av forsvarsmessige hensyn.

Kapittel 3. Fritak fra kravet om å bruke los - farledsbevis

§ 9. Fritak fra kravet om å bruke los

Det kan gis fritak fra kravet om å bruke los i denne forskriftens § 6 for fartøy der skipsfører og eventuelt andre av skipets navigatører har farledsbevis. For å inneha farledsbevis må navigatøren ha dokumentert kjennskap til farvannet og allmenn kystseilas, og navigatør og fartøy må fylle de øvrige krav som stilles for å ferdes i lospliktområder uten los ombord, jfr. forskrift fastsatt av Fiskeridepartementet i medhold av denne forskrifts § 10 om farledsbevis. Farledsbevis utstedes som tegn på godkjenning av slike kvalifikasjoner.

§ 10. Forskrifter om fritak fra kravet om å bruke los og om farledsbevis

Fiskeridepartementet kan gi forskrifter om fritak fra kravet om å bruke los og om farledsbevis. I forskriften kan det gis nærmere bestemmelser om de krav som stilles for å få farledsbevis, og det kan bestemmes at det ikke skal kunne utstedes farledsbevis for bestemte fartøyer eller for fartøyer som fører bestemte laster, og at det kan settes vilkår i forbindelse med utstedelsen.

Fiskeridepartementet kan delegere sin myndighet etter denne bestemmelsen til Kystdirektoratet.

§ 11. Seiling med farledsbevis

På fartøy som nevnt i § 9, og som seiler uten los innenfor grunnlinjen, skal en navigatør med gyldig farledsbevis være til stede på broen og forestå manøvreringen og navigeringen.

For at andre av fartøyets navigatører enn skipsføreren skal kunne ta i bruk sitt farledsbevis, må også skipsføreren ha farledsbevis for det aktuelle lospliktområdet.

Ansvarlig navigatør kan bare forlate broen for korte, nødvendige fravær. Innehaver av farledsbevis som ikke omfattes av arbeidstidsbestemmelsene for skip, skal ha minst 12 timers fri fra all tjeneste på broen hvert døgn. Tjenestefriheten må ikke deles inn i mer enn to perioder. I løpet av de siste 12 timene før navigatøren tar farledsbeviset i bruk, skal vedkommende ha hatt minst 6 timer fri fra all tjeneste.

Kapittel 4. Dispensasjon og myndighet til å fravike forskriften

§ 12. Dispensasjon ved losmangel

Dersom det er mangel på loser, kan vedkommende kystdistriktskontor ved losoldermannen for en enkelt seiling gi dispensasjon fra kravet om å bruke los. Ved tildelingen av loser til de lossøkende fartøyer skal det legges vekt på de forhold som har størst betydning for sikkerheten under seilasen.

§ 13. Dispensasjon av andre grunner

Vedkommende kystdistriktskontor ved losoldermann kan for en enkelt seiling gi dispensasjon fra kravet om å bruke los i særlige tilfeller der forhold ved skipsfører/navigatør, fartøy, last og farvann er slik at det vil være urimelig å pålegge bruk av los.

§ 14. Myndighet til å fravike forskriften

Fiskeridepartementet eller den det bemyndiger, kan, dersom særlige grunner taler for det, fravike forskriften her ved enkeltvedtak, endre forskriften her og gi forskrifter om utfyllende bestemmelser.

Kapittel 5. Klage. Straff

§ 15. Klage

Enkeltvedtak som treffes etter denne forskriften, kan påklages etter bestemmelsene i lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven). Kystdirektoratet er klageinstans for vedtak fattet av kystdistriktskontoret ved losoldermannen. Fiskeridepartementet er klageinstans for vedtak fattet av Kystdirektoratet.

§ 16. *Straff*

Overtredelse av forskriften straffes etter § 22 i lov av 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten.

Kapittel 6. Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser. Endringer i andre forskrifter

§ 17. *Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser. Endring av andre forskrifter*

Forskriften trer i kraft 1. mai 1995 kl. 00.00, og gjelder fartøyer som påbegynner seilas i lospliktig område etter dette tidspunkt.

Forskriften medfører ikke endringer i forskrifter eller enkeltvedtak om havnelosing.

Fiskeridepartementet eller den det bemyndiger, kan gi overgangsbestemmelser i forbindelse med ikrafttredelsen av forskriften.

Vedlegg 1. Farvann innenfor grunnlinjen som er fritatt fra lospliktbestemmelsen.

Områdene nevnt i § 5 annet ledd i forskriften bestemmes ved å trekke rette linjer mellom de geografiske koordinatene angitt nedenfor:

Oslofjorden

.	N 58° 58,3' Ø 10° 19,5'
2.	N 58° 59,8' Ø 10° 31,0'
3.	N 59° 01,5' Ø 10° 33,3'
4.	N 59° 03,1' Ø 10° 34,1'
5.	N 59° 04,4' Ø 10° 31,6'
6.	N 59° 06,6' Ø 10° 32,3'
7.	N 59° 05,8' Ø 10° 36,4'
8.	N 59° 01,2' Ø 10° 53,9'
9.	N 59° 01,3' Ø 10° 56,0'
10.	N 59° 00,0' Ø 10° 56,0'
11.	N 59° 00,6' Ø 10° 49,3'
12.	N 59° 00,3' Ø 10° 43,9'
13.	N 58° 57,1' Ø 10° 46,0'

Langesundsbukta

1.	N 58° 51,6' Ø 9° 39,4'
2.	N 58° 55,5' Ø 9° 45,7'
3.	N 58° 56,5' Ø 9° 44,5'
4.	N 58° 56,9' Ø 9° 42,6'
5.	N 58° 57,3' Ø 9° 43,1'
6.	N 58° 57,6' Ø 9° 49,0'
7.	N 58° 55,1' Ø 9° 52,9'

Breidsunddjupet

	N 62° 29,5' Ø 5° 35,0'
2.	N 62° 29,5' Ø 5° 43,3'

- 3. N 62° 26,5' Ø 5° 53,5'
- 4. N 62° 26,5' Ø 6° 00,0'
- 5. N 62° 27,5' Ø 6° 00,0'
- 6. N 62° 27,5' Ø 5° 55,1'
- 7. N 62° 30,2' Ø 5° 45,8'
- 8. N 62° 33,4' Ø 5° 42,9'

Myken - Vestfjorden - Lødingen - Skomvær

- 1. N 66° 46,3' Ø 12° 26,8'
- 2. N 67° 02,0' Ø 13° 00,4'
- 3. N 67° 11,3' Ø 13° 40,3'
- 4. N 67° 12,7' Ø 13° 53,0'
- 5. N 67° 16,7' Ø 13° 24,0'
- 6. N 67° 30,0' Ø 14° 00,0'
- 7. N 67° 27,0' Ø 14° 22,8'
- 8. N 67° 41,2' Ø 14° 18,2'
- 9. N 67° 46,8' Ø 14° 22,0'
- 10. N 67° 52,1' Ø 14° 34,0'
- 11. N 68° 08,5' Ø 15° 24,0'
- 12. N 68° 21,0' Ø 16° 05,0'
- 13. N 68° 24,7' Ø 16° 01,1'
- 14. N 68° 21,8' Ø 15° 57,0'
- 15. N 68° 13,8' Ø 15° 36,0'
- 16. N 68° 14,0' Ø 15° 23,4'
- 17. N 68° 08,1' Ø 14° 38,0'
- 18. N 68° 08,9' Ø 14° 26,0'
- 19. N 67° 59,0' Ø 13° 16,0'
- 20. N 67° 38,0' Ø 12° 46,5'
- 21. N 67° 23,0' Ø 11° 58,0'
- 22. N 67° 24,1' Ø 11° 50,1'

Fugløyfjorden

- 1. N 70° 27,6' Ø 20° 16,4'
- 2. N 70° 15,8' Ø 20° 20,0'
- 3. N 70° 05,3' Ø 20° 10,0'
- 4. N 70° 05,3' Ø 20° 18,0'
- 5. N 70° 15,3' Ø 20° 27,0'
- 6. N 70° 40,3' Ø 21° 58,9'

Tarhalsen - Hammerfest - Fruholmen

- 1. N 70° 53,5' Ø 22° 57,5'
- 2. N 70° 52,5' Ø 23° 19,0'
- 3. N 70° 50,2' Ø 23° 27,5'
- 4. N 70° 47,4' Ø 23° 32,0'
- 5. N 70° 43,0' Ø 23° 28,0'
- 6. N 70° 42,5' Ø 23° 35,0'
- 7. N 70° 55,0' Ø 23° 39,5'
- 8. N 71° 05,7' Ø 23° 58,4'

Nordkapp - Honningsvåg - Nordkyn

- 1. N 71° 10,8' Ø 25° 52,0'
- 2. N 71° 07,2' Ø 26° 08,5'
- 3. N 71° 03,0' Ø 26° 16,5'
- 4. N 70° 59,5' Ø 26° 10,5'
- 5. N 70° 58,1' Ø 26° 00,5'
- 6. N 70° 58,1' Ø 25° 56,5'
- 7. N 70° 56,0' Ø 25° 56,5'
- 8. N 70° 56,5' Ø 26° 11,9'
- 9. N 71° 08,2' Ø 27° 38,0'

Båtsfjorden

- 1. N 70° 43,2' Ø 30° 01,2'
- 2. N 70° 42,6' Ø 29° 55,6'
- 3. N 70° 38,4' Ø 29° 48,4'
- 4. N 70° 38,4' Ø 29° 46,0'
- 5. N 70° 39,3' Ø 29° 48,0'
- 6. N 70° 41,6' Ø 29° 49,5'
- 7. N 70° 43,8' Ø 29° 49,7'
- 8. N 70° 45,8' Ø 29° 45,9'

Varangerfjorden

- 1. N 69° 53,6' Ø 30° 52,0'
- 2. N 69° 53,6' Ø 30° 12,7'
- 3. N 69° 52,5' Ø 30° 08,0'
- 4. N 69° 51,2' Ø 30° 07,4'
- 5. N 69° 51,2' Ø 30° 06,1 '
- 6. N 69° 53,4' Ø 30° 07,0'
- 7. N 70° 04,0' Ø 29° 38,3'
- 8. N 70° 04,0' Ø 29° 42,4'
- 9. N 70° 02,3' Ø 29° 50,4'
- 10. N 70° 03,0' Ø 30° 12,7'
- 11. N 70° 16,0' Ø 31° 03,2'

Vedlegg 2. Liste over grupper av fartøyer som er nevnt i forskrift om plikt til å bruke los i norske farvann § 6 første ledd nr. 3 og nr. 4, og som skal nytte los.

Gruppe 1 (fartøy som skal nytte los uansett fartøyets størrelse):

Fartøy som fører følgende stoffer i bulk:

Gasser:

Alle kondenserte gasser. Likt med at fartøyet fører gass som nevnt, regnes at fartøyet har ført slik gass og tankene ikke er rengjorte og gassfrie.

Andre stoffer:

Alle stoffer i forurensingskategori A og B og alle andre stoffer som krever skipstype 1 eller skipstype 2. Likt med at fartøyet fører stoff som nevnt, regnes at fartøyet har ført slikt stoff, og tankene ikke er rengjorte og fri for stoffet.

Gruppe 2 (fartøy, uten dobbel bunn, som skal nytte los):

Fartøy over 100 BT, uten dobbel bunn, som fører følgende stoffer i bulk:

Oljelaster:

- 1. Fartøy som fører last som nevnt i Marpol Annex I for petroleumsoljer. Likt med at fartøyet fører stoff som nevnt, regnes at fartøyet har ført slikt stoff, og tankene ikke er rengjorte og fri for stoffet.

Andre stoffer:

- 1. Alle stoffer som krever skipstype 3 og som ikke hører under gruppe 1 (fartøy som skal nytte los uansett fartøyets størrelse).
- 2. Alle væsker med flammepunkt under 23 grader celsius og som ikke hører inn under tidligere nevnte grupper.

Likt med at fartøyet fører stoff som nevnt i nr. 1 og nr. 2, regnes at fartøyet har ført slikt stoff, og tankene ikke er rengjorte og fri for stoffet.

Gruppe 3 (fartøy, med dobbel bunn, som skal nytte los):

Fartøy over 300 BT, med dobbel bunn, som fører last som nevnt under gruppe 2.

Definisjoner:

- - Med forurensingskategori menes det samme som i Bilag II til Marpol 73/78 Vedlegg II samt stoff som foreløpig er kategorisert som slikt stoff.
- - Med Marpol 73/78 menes Den internasjonale konvensjonen om hindring av forurensning fra skip, 1973, slik den er endret ved tilleggsprotokollen av 1978, med senere endringer (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto).
- - Med skipstype 1, 2 og 3 menes det samme som i IBC-koden kapittel 17 eller BCH-koden kapittel VI.
- - Med IBC-koden menes Den internasjonale kjemikaliekode for bygging og utrustning av skip som fører farlige kjemikalier i bulk, med senere endringer (International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk).
- - Med BCH-koden menes Kode for bygging og utrustning av skip som fører farlige kjemikalier i bulk, med senere endringer (Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk).
- - Med flammepunkt for en væske menes den laveste temperatur hvor damp fra væsken danner en tennbar blanding med luft.